

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Folketinget vedtog den 25. april 1991 folketingsbeslutning nr. B 8, som var fremsat af Socialistisk Folkeparti. Vedtagelsen skete med stemmer fra Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti (Folketingstidende 1990-91 (2. samling), Folketingets forhandlinger sp. 483, sp. 2169, sp. 5085 og Tillæg A sp. 1173). Som følge heraf fremsatte den daværende arbejdsminister den 22. april 1992 lovforslag nr. L 272 (Folketingstidende 1991-92, Folketingets forhandlinger sp. 9042, sp. 9338 og tillæg A sp. 6569). Lovforslag nr. L 272 blev genfremsat i uændret form den 8. oktober 1992 som lovforslag nr. L 44 (Folketingstidende 1992-93, Folketingets forhandlinger sp. 155, sp. 1108 og Tillæg A sp. 1277).

Folketingsbeslutning nr. B 8 har følgende indhold:

»Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag om forbud mod anvendelse af genetiske test

- i forbindelse med ansættelser og
- i forbindelse med tegning af pensioner og forsikringer.«

I bemærkningerne til beslutningsforslaget anføres bl.a.:

»Udviklingen vil stille menneskeheden over for en lang række etiske problemer ikke mindst i forbindelse med fostervands- og moderkageprøver.

Dette beslutningsforslag søger ikke at afklare alle de vanskelige spørgsmål, vi vil stå overfor i de kommende år. Forslaget sigter alene mod to områder, hvor problemstillingen er forholdsvis klar og overskuelig.

I en lang række lande – herunder USA og Tyskland – er mange virksomheder begyndt at stille krav om DNA-analyser af jobsøgere for at kunne frasortere dem, der af genetiske grunde vil have svært ved at trives i virksomhedernes arbejdsmiljø.

En sådan udvikling er et stort skridt i retning af at udvælge mennesker, der kan overleve i et dårligt arbejdsmiljø, i stedet for at forbedre arbejdsmiljøet.

Det foreslås derfor, at man allerede nu forbyder en sådan brug af DNA-analyser. Det bør forbydes, såvel at arbejdsgivere stiller krav om sådanne analy-

ser som betingelse for et ansættelsesforhold, som at jobsøgere fremlægger DNA-analyser.

Tilsvarende bør det forbydes, at forsikringselskaber stiller krav om DNA-analyser som betingelse for at tegne livsforsikringer, pensioner og lignende. I dag stilles krav om lægeundersøgelser for at udskille dem, der allerede har udviklet en helbredstilstand betegnet som »dårlige liv«. Det er et alvorligt skridt i retning af yderligere opdeling af befolkningen, hvis også genetisk betingede anlæg for sygdom giver anledning til særbehandling. Det foreslås derfor at gribe ind over for en sådan udvikling, før den er blevet et problem.«

Som det fremgår, definerede beslutningsforslag nr. B 8 genetiske test som DNA-analyser. Lovforslagene nr. L 272 og L 44 definerede derfor genetiske test på samme snævre måde. Det var et af de forhold, der gav anledning til kritik under høringsrunden. Dette lovforslag indeholder derfor en langt bredere definition af genetiske test end de tidligere fremsatte lovforslag.

Lovforslag nr. L 272 har været sendt til høring i følgende organisationer m.v.: LO, DA, FTF, SALA, AC, FR-Fællesrepræsentationen, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forbrugerrådet, Advokatrådet, Retslægerådet, Pensionskasserådet, Assurandør-Societetet, Landbrugsrådet, Arbejdsmiljørådet, Den almindelige danske Lægeforening og Sundhedsstyrelsen. Derudover har Det Ethiske Råd fremsat en udtalelse over lovforslaget.

Nogle organisationer, herunder FTF og AC, støttede udkastet og ønskede det på nogle punkter skærpet.

Andre organisationer, herunder DA, var generelt betænkelige ved udkastet i det hele taget.

Assurandør-Societetet fandt, at udkastet på forsikringsområdet var overflødig. Assurandør-Societetet og Pensionskasserådet fandt det endvidere urimeligt helt generelt at forbyde forsikringselskaber og pensionskasser at gøre brug af DNA-analyser.

Endelig gav LO udtryk for, at man på den ene side anerkender et behov for et forslag, som folketingsbeslutningen er udtryk for. På den anden side fandt